

ཚྭགས་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟུར་བས་ཟབ་ཏུ་བཏང་སྟེ་ཡུང་གོ་འི་ལྷགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཙན་གྱི་མདུན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པ།

(པར་རྩིས་དང་ཁོར་མཐུང་)

 ཉང་གི་སྐྱབས་བཅོ་བརྒྱུད་པའི་ཡུང་ཨུ་ཆང་། འཛོམས་གྲོས་ཆོགས་ཐེངས་གསུམ་པ་འཛོགས་ཚུན། ཚྭགས་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་ཨང་དང་པོར་དམིགས་ནས་རྒྱ་བྱ་ཆད་མེད་པར་བར་མཐོངས་གསར་པ་བརྟོད་པ་དང་། སྐལ་ནུས་གསར་པ་མཁོ་འདོན། མཐུན་རྐྱེན་གསར་པ་བྱོན་པ་བཅས་བྱས་པར་བརྟེན་ཡུང་གོ་འི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱས་ཆད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འུར་བརྟན་བྱོན་པ་གྲོད་རྒྱུང་འབྱོར་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནས་བརྗོད་ན།

 ཚྭགས་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བར་དོན་མཁོ་འདོན་གང་ཞིག་ཞུ་ཡོད་དམ། ཁོད་ཀྱི་ཡར་ཉང་འདམ་རའི་བདག་སྤྱོད་པ་པད་མ་མཆོག་གིས་སྒོ་ལུང་གི་སྤར་སྤོངས་དང་ཤང་ཤང་དུ་རྒྱ་གུ་པའི་རྩ་མོ་དེ་སྤྱེ་ཁམས་སྤར་སྤྱོད་གི་དམར་ཐིག་གཏན་འཁེལ་དང་འདམ་རའི་སྤྱི་མིང་འཕྲོགས་སྐྱར་ལ་སྐལ་འདེད་བཏང་བ་ལས་ཕུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ས་གནས་ཀྱིས་ལྷོག་མའི་བཟོ་གྲྭ་སྤྲོ་བརྒྱབ་པ་དང་གྲོང་མི་ཆོའི་ཁོར་ཡུག་སྤར་སྤྱོད་གི་འདུ་ཤེས་དེ་བས་ཟབ་ཏུ་བྱིན་ནས་འདམ་རའི་དབས་མཛོས་སྤྲུག་ཤར་པར་ཡུར་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་།

 “ང་ཚོས་སྐྱར་བཅོས་ལ་སྐལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཆ་བའི་དམིགས་ལྟལ་ནི། རྒྱལ་པོས་དེ་བས་རྒྱོབས་འབྱོར་ཤར་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དེ་བས་དྲང་གཞག་དྲང་བདེན་ཤར་པ། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དེ་བས་མཛོས་སྤྲུག་ཤར་པ་བཅས་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན” དེ་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་གསར་པའི་ཡུང་གི་ཡུང་ཁྲ་ཉང་མིང་སྐལ་ཁབ་ལ་དྲག་འཁྱེད་ཀྱི་སེམས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱས་རབས་ཀྱི་གསར་པར་རྩོགས་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་བྱ་བ་འབྲས་ཀྱི་གསལ་ཐོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

 སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་དབུལ་སྤོལ་འགག་སྒྲོལ་ལ་སྐལ་འདེད་བཏང་བ། གནད་སྤྱོད་དབུལ་སྤོར་དང་གནད་སྤྱོད་དབུལ་སྤོལ་ལམ་སྤེལ་བཅོགས་ནས་ལོ་8རིང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་མི་འཕོར་དབུལ་པོ་དྲུང་ཕྱར་། ཙམ་དབུལ་སྤོལ་ཐུབ་པའི་དོ་མཚར་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བརྟེན་དེ། ཡུང་རྗེའི་ས་གནི་ཆེན་པོར་རྩོགས་ཡོངས་ནས་འབྱོར་འཕྲིང་སྤྲིང་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱར་ཡོད།

 སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕམ་མཁོ་དང་། དཀའ་ངལ་སེམས་ཁྲལ། རེ་སྒྲུག་བཅས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ། ལོ་མང་ལག་ལེན་བསྐར་བའི་སྤྲན་རྩས་དང་ཟད་ཐོན་རྒྱ་ཆའི་ཁ་སྤོན་མེད་པར་བཟོས་པ་དང་། གཅིག་སྤྱད་ནི་སྐབ་ལམ་ལུགས་བཅོགས་པ། སྤྲན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་སྤྱིག་སྒྲིལ་སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒྱས་དཀའ་གནད་སེལ་བ་བཅས་བྱས་ཏེ། མང་ཆོགས་ནད་བརྟེན་དཀའ་བ་དང་སྤྲན་རིན་མཐོ་བའི་དཀའ་མཁུ་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད།

 སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་དྲང་གཞག་ཀྱི་སྤར་སྤྱོད་བྱས་པ། སྤྲུག་ཆང་མར་དྲང་གཞག་ཤར་ལ་སྤྱས་ཆད་ཤར་པའི་སྤོབ་གསོ་ཤིངས་སྤྱོད་སྤོབ་པའི་འབད་བཅོན་བྱེད་པ་ནས་འཛོམ་སྤྲིང་ཐོག་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྤར་མ་ལག་བསྐྱར་པའི་བར་“མི་དམངས་རྒྱམས་དེད་སྤྱོད་ཤར་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་འདེད་སྤྱད་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཡིན་པའི་”དོན་དེར་གསོན་ཉམས་དོད་པོས་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཡོད།

 སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་དམངས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་དང་དམངས་ཀྱི་འདོད་སྤོ་གཅིག་སྤྱད་བྱས་པ། བརྒྱུད་རིམ་ཨྱིལ་པོའི་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་ནས་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་དེ་ཐབས་ཁྲས་འགོད་པའི་གྲོས་རིམ་ནད་རྒྱ་ཁྲབ་དང་འཇུག་པ་མ་ཟད། “ཁང་ཆུང་དོན་རྒྱས་ཁང་”དང་“གྲོང་མིའི་སྤོ་འདུས་ཆོགས་པ”པ་སོགས་དོན་རྒྱས་ལས་རྟེགས་བཅོགས་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་དོན་ཐོག་ཏུ་འབྱོལ་བ་བྱས་ཡོད།

 ཡུང་གོ་འི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལམ་ལུགས་འཐུས་སྤོ་ཆད་དུ་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅོས་སྤྱོད་མ་ལག་དང་བཅོས་སྤྱོད་རུས་པ་དེང་རབས་ཙན་ལ་སྐལ་འདེད་གཏོང་བ་ནི་རྩོགས་ཀྱི་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་སྤྱིའི་དམིགས་ཆ་ད་ཡིན།

 “འགག་ཆའི་གནས་”དམ་འཛིན་བྱས་པ། རིག་ཀྱི་གནས་སྤྱིག་སྒྲིལ་སྐྱར་བཅོས་བྱས་ནི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་མར་ཁེ་མི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཛུབ་

 ཁྱིད་གནས་བབ་ཀྱི་རྩ་བའི་ལམ་ལུགས་གཏན་འཁེལ་དང་མཐའ་འབྱོརས་དང་། ཉང་གི་གསར་གཏོད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ཉང་ཡོངས་ལ་དྲག་ཆས་སྤོས་པ་དང་། མི་དམངས་ལ་སྤོབ་གསོ་གཏོང་བ། ལག་ལེན་ལ་མཛུབ་ཁྱིད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀའི་མ་ལག་འཐུས་སྤོ་ཆད་དུ་གཏོང་བ། དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོན་ལས་མ་ལག་དང་། ཁྲོམ་རའི་མ་ལག་སྤྱི་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཞབས་ཁུའི་མ་ལག་བཅས་རྒྱ་ཆད་མེད་པར་འཐུས་སྤོ་ཆད་དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་པར་བརྟེན་མི་རིགས་ཀྱི་ཡོངས་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་གཏོད་དང་གསར་སྐྱར་གྱི་སེམས་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཡོད།

 “སེལ་རྟུག་ཙན་”འཁོག་པ། སྤྱི་ཁམས་ཤེས་དཔལ་སྤྱིག་སྒྲིལ་སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་སྤོ་རྒྱེད་པ་དོར་བ་དང་། རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་སྤུ་དང་སྤྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྤུབ་བཅོགས་པ། ཡུང་དབྱང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤར་སྤྱོད་ལྷ་ཞིབ་དང་རྩ་དཔོན་དང་མཆོད་པོན་ལམ་ལུགས་བཅོགས་ནས་ལག་ལེན་བསྐར་བ། “ལོ་རྒྱས་ཐོག་ནན་ཤོས་”ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤར་སྤྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་བརྟོན་པ་བཅས་བྱས་ནས་མ་ལག་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་རབ་དང་རིམ་པ་མཛོས་སྤྲུག་ཤར་པའི་ཡུང་གོ་འི་ལྷ་བ་ཆེན་པོར་ཡུར་ཡོད།

 “སྐ་འདུས་ཐབས་བཟང་”ལག་པོ་སྤྱད་པ། སྤྱིད་འཛིན་སྤྱིག་སྒྲིལ་སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་འགན་རུས་མཉུགས་སྐྱར་སྐྱར་བ་ཆོད་བརྒལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱིད་འཛིན་ཞིབ་མཆན་དོན་ཆོན་ཁྱད་དུ་ཤུགས་ཆེན་བཏང་བ་དང་། སྤྱིད་འཛིན་མིན་པའི་ཆོག་འཐུས་ཞིབ་མཆན་རྩོགས་ཡོངས་ནས་མེད་པར་བཟོས་པ། དབང་ཆའི་གསལ་ཐོ་དང་། འགན་འཁྲིའི་གསལ་ཐོ། བཀག་རྒྱའི་གསལ་ཐོ་བཅས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རྩོགས་ཡོངས་ནས་ཁྲབ་གདངས་བཏང་བ། ཆོད་གཉེར་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་བསྐྱར་པ་བཅས་བྱས་ནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་དོ་དམ་ཞབས་ཁུའི་རུས་པ་དེ་བས་ལེགས་པའི་སྤོ་ནས་བརྟོན་ཡོད།

 སྐྱར་བཅོས་དང་སྤོར་དབྱེ་གཉིས་གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས་དང་ཕན་ཚུན་སྐལ་འདེད་བཏང་བ།

 2023ཕྱི་ཟླ་9པ་རེ་རང་རྒྱལ་ཀྱི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་དང་པོ་སྟེ་ནང་ཉའི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་བཅོགས་ནས་ལོ་10འཁོར་བའི་སྤྱེས་སྐར་བསྤྱས་ཡོད།

 རྒྱ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་སོང་རྩེས། རང་རྒྱལ་ཀྱི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་22པ་སྟེ་གྲིན་ཙན་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་བཅོགས་པ་དེ་རུབ་བྱང་མཐའ་ལོ་མཚམས་ས་ཁྲལ་གྱི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་དང་པོར་ཡུར་ཡོད།

 ཤར་གཅིག་རུབ་གཅིག་གི་མཆོ་རྒྱུད་ནས་སྐམས་སའི་དབུས་ཁྲལ་བར་གྱི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་གྱིས་ཡུང་གོ་འི་སྤོ་མི་འབྱེད་རྒྱ་དེ་བས་ཆེ་དུ་བྱིན་པར་དཔང་པོ་བྱས་ཡོད།

 2023ཕྱིའི་ལོ་གཅིག་ཁོ་ནར། རང་རྒྱལ་གྱི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་གྱི་བྱིར་གཏོང་ནད་འདྲིན་བརྩོམས་འཕོར་སྤོར་དྲུང་ཕྱར་ཁྲི་7.67ཟིན་པ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱིར་གཏོང་ནད་འདྲིན་རིན་ཐང་བརྩོམས་འཕོར་གྱི་18.4%བཟུང་ཡོད།

 སྤོ་མི་འབྱེད་རྒྱ་ཆེ་དུ་བྱིན་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ལམ་ལུར་བརྟན་པོར་བསྐྱོད།

 བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཆོང་པའི་མ་འཛོག་རྒྱ་ཆེར་སྐལ་ལྷག་བྱེད་པའི་ཐོན་ལས་དཀའ་ར་ཆག་ལ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པ། བྱི་དབུལ་འཇུག་འཐུས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་དང་གསལ་ཐོ་ཟུ་མཐུད་ཁུ་བསྐྱ་བཅས་བྱས་ཏེ་བྱི་དབུལ་འདྲེན་པ་དང་སྤྱོད་ཤུགས་རྒྱ་ཆད་མེད་པར་ཆེ་དུ་བཏང་བར་བརྟེན་ཡུང་གོ་འི་སྤོ་དབྱེའི་“ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཤུགས་”ཉིན་བཞིན་ཆེ་དུ་བྱིན་ཡོད།

 “རྒྱུད་གཅིག་ལམ་གཅིག་”མཉམ་སྐྱར་གྱི་ཕུམ་ཉམས་ལས་ཡིག་ཆ་200ལྷག་ཙམ་ནས་ཀོང་གྲོའུ་ཆོང་འདུས་དང་། ནད་འདྲིན་དངོས་མང་སྟོན་ཆོགས། ཞབས་ཁུའི་ཆོང་དོན་འདུ་ཆོགས། འཛད་སྤྱོད་དངོས་མང་སྟོན་ཆོགས་སོགས་ལས་བྱུབ་པའི་འབྲེམས་ཆོགས་དཔུང་ཁག་བར་ཡུང་གོ་འི་སྤོ་དབྱེའི་“གར་རྟེགས་”ཡངས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

 འཛོམ་སྤྲིང་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕར་བར་ལེགས་ཀྱིས་འདུལ་ཆོད་30%ལས་བརྒལ་བ་དང་། བརྗོ་སྐྱར་ལས་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་འཕར་མས་གོ་ལོ་ཨྱིལ་པོའི་

 བསྐར་ཆོད་ཀྱི་30%ཙམ་བཟུང་བ། བྱིར་གཏོང་གིས་གོ་ལོ་ཨྱིལ་པོའི་བསྐར་ཆོད་14%བཟུང་བའི་རྩ་ཆོད་མཐོ་པོ་རྒྱ་རྒྱུད་འབྱོར་ལུབ་ནས་གོ་ལོ་ཨྱིལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁྲལ་140ལྷག་ཙམ་གྱི་ཆོང་དོན་རིགས་རྒྱ་གཙོ་པོར་ཡུར་པ་དང་ཡུང་གོ་འི་སྤོ་དབྱེའི་རྩ་ཆོད་སྐར་བས་མཐོ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

 ཉང་གི་སྐྱབས་བཅོ་བརྒྱུད་པའི་ཡུང་ཨུ་ཆང་འཛོམས་གྲོས་ཆོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་སྤྱི་བསྐྱགས་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱེད་སྤྱོར་ཞིག་གིས། ཆོང་འཛོམས་གྲོས་ཆོགས་ཀྱིས་ཡུང་གོ་ས་མདུན་རྩོགས་སུ་འགག་ཆའི་གོ་མ་པ་ཞིག་སྤོས་ནས་ཡུང་གོ་ས་ལོ་30ལྷག་ཙམ་གྱི་གོང་ནས་འགོ་རྩོགས་པའི་སྐྱར་བཅོས་སྤོ་དབྱེའི་བྲ་གཞག་ལ་མཉུགས་སྐྱར་སྐལ་འདེད་གཏོང་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་ཆོད་དཔག་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད།

 ལོ་བརྟེ་ལྷག་ཙམ་སོང་རྩེས། ཡུང་གོ་ས་མི་རྒྱམས་སྤོ་ཕམ་དུ་བརྟུག་མེད། ཚྭགས་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟབ་ཏུ་བཏང་བར་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱས་རང་བཞིན་དང་། གསར་བརྗེའི་རང་བཞིན། གསར་གཏོད་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲས་བཟང་པོས་ང་ཆོ་ཡིད་ཆེས་གྱིས་ཁོངས་པ་ཡུར་ཡོད།

 འཛོམ་སྤྲིང་ལ་ལྷ་སྐབས། རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱིད་ཉང་གང་དུང་ཞིག་གིས་དུས་ཐུང་འདི་འདའི་ནད་ཁྲབ་ཁོངས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་དང་། གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ། ཤུགས་ཆོད་ཆེན་པོ་འདི་འདའི་སྐྱར་བཅོས་ལ་སྐལ་འདེད་གཏོང་ཐུབ་སྤྱོད་མེད་ལ། རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱིད་ཉང་གང་དུང་ཞིག་གིས་ཡུང་སྐྱར་བཅོས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྱོད་ལོ་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱི་འཕོ་འབྱུར་དང་། བརྒྱུད་རིམ་ཤར་པའི་བསྐར་སྤྱིག་ ཚྭགས་ཡོངས་རང་བཞིན་གྱི་བསྐར་འཇུགས་བཅས་འདི་ལྷ་པུ་མངོན་འབྱུར་ཐུབ་སྤྱོད་མེད།

ཉང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟེ་བའི་ལས་ཀྱི་འགན་ལ་དམ་པོར་དམིགས་ནས་རྩོགས་ཀྱི་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་ཟུར་བས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་བསམ་སྤོར་ཡུར་བཅོངས་”

 2023ཕྱི་ཟླ་9པ་རེ་རང་རྒྱལ་ཀྱི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་དང་པོ་སྟེ་ནང་ཉའི་རང་མོས་ཆོང་དོན་ཆོད་ལྷ་ཁྲལ་བཅོགས་ནས་ལོ་10འཁོར་བའི་སྤྱེས་སྐར་བསྤྱས་ཡོད།

གཏོང་བཏང་བསམ་སྤོར་ཟུར་བས་བཅིངས་”འགྲོལ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་དུས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལ་བཅིངས་འགྲོལ་དང་འཕེལ་རྒྱས་”

 སྤྱི་ཁམས་ཤེས་དཔལ་སྤྱིག་སྒྲིལ་སྐྱར་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤར་སྤྱོད་ལྷ་ཞིབ་དང་རིམ་པ་མཛོས་སྤྲུག་ཤར་པའི་ཡུང་གོ་འི་ལྷ་བ་ཆེན་པོར་ཡུར་ཡོད། “ཉང་གི་ཚོགས་ཆེན་ནི་ཤུ་པ་འཛོགས་རྩེས། དམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རྩོགས་ཡོངས་ནས་སྐྱར་བཅོས་སྐྱར་བས